AN COIMISIÚN
EORPACH

Strasbourg, 26.11.2024
COM(2024) 723 final

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

lena bhformhuinítear plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta na Polainne

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

lena bhformhuinítear plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta na Polainne

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 121 de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) 2024/1263, agus go háirithe Airteagal 17 de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún,

De bharr an mhéid seo a leanas:

BREITHNITHE GINEARÁLTA

Tháinig creat rialachais eacnamaíoch athchóirithe de chuid an Aontais i bhfeidhm an 30 Aibreán 2024. Rialachán 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach,[1] mar aon le Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 leasaithe maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach a chur chun feidhme,[2] agus le Treoir 2011/85/AE leasaithe ón gComhairle maidir le creataí buiséadacha na mBallstát[3], is príomhghnéithe de chreat rialachais eacnamaíoch athchóirithe an Aontais iad. Is é is aidhm don chreat inbhuanaitheacht an fhiachais phoiblí agus fás inbhuanaithe cuimsitheach a áirithiú trí bhíthin athchóirithe agus infheistíochtaí. Leis an gcreat, cuirtear úinéireacht náisiúnta chun cinn agus dírítear ar an meántéarma, i gcomhcheangal le forfheidhmiú éifeachtach comhleanúnach na rialacha.

Na pleananna struchtúracha fioscacha meántéarmacha náisiúnta a chuireann na Ballstáit faoi bhráid na Comhairle agus an Choimisiúin, tá siad i gcroílár an chreata nua rialachais eacnamaíoch. Seachadfar dhá chuspóir leis na pleananna: i) faoi dheireadh na tréimhse coigeartúcháin, a áirithiú go mbeidh an fiachas rialtais ghinearálta ar chonair inchreidte anuas, nó go bhfanfaidh sé ar leibhéil stuama, agus go dtabharfar agus go gcoinneofar an t-easnamh rialtais faoi bhun luach tagartha 3 % de OTI sa mheántéarma, agus ii) a áirithiú go soláthrófar athchóirithe agus infheistíochtaí lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus lena dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Chuige sin, ní mór gealltanas meántéarmach i leith conair ghlanchaiteachais a chur isteach i ngach plean[4], lena mbunaítear go héifeachtach sriantacht buiséid ar feadh ré an

---

1 Rialachán (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle (IO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air (IO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

3 Treoir (AE) 2024/1265 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Treoir 2011/85/AE maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát (IO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

4 Glanchaiteachas mar a shainmhínítear in Airteagal 2 de Rialachán (AE) 2024/1263, is é sin caiteachas rialtais atá glan (i) ar chaiteachas úis, (ii) ar bhearta lánroghnacha ioncaim, (iii) ar chaiteachas ar chláir

phlean, lena gcumhdaítear 4 nó 5 bliana (ag brath ar an ngnáth-théarma reachtach i mBallstát). Ina theannta sin, ní mór míniú a thabhairt sa phlean ar an gcaoi a n-áiritheoidh an Ballstát go soláthrófar athchóirithe agus infheistíochtaí lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe sna moltaí tírshonracha (lena n-áirítear na moltaí sin a bhaineann leis an nós imeachta um míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha, más infheidhme), agus ar an gcaoi a dtabharfar aghaidh sa phlean ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Leis an tréimhse le haghaidh coigeartú fioscach, cumhdaítear tréimhse 4 bliana, tréimhse a bhféadfar síneadh suas le 3 bliana a chur léi má thugann an Ballstát gealltanas i leith sraith athchóirithe agus infheistíochtaí ábhartha a sholáthar a chomhlíonann na critéir a leagtar amach i Rialachán (AE) 2024/1263

Tar éis don Choimisiún an plean a chur isteach, déanfaidh sé measúnú ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann sé ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263.

Ar mholadh ón gCoimisiún, tá an Chomhairle chun moladh a ghlacadh ina dhiaidh sin ina leagtar amach conair ghlanchaiteachais an Bhallstáit lena mbaineann agus, i gcás inarb infheidhme, formhuiniú a dhéanamh ar an tsraith gealltanas um athchóirithe agus infheistíochtaí atá mar bhonn taca le síneadh a chur leis an tréimhse coigeartaithe fhioscaigh.

NA BREITHNITHE MAIDIR LE PLEAN STRUCHTÚRACH FIOSCACH MEÁNTÉARMACH NA POLAINNE

An 9 Deireadh Fómhair 2024, rinne an Pholainn a plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta a thíolacadh don Chomhairle agus don Choimisiún. Rinneadh an tíolacadh tar éis síneadh a chur leis an sprioc-am a leagtar amach in Airteagal 36 de Rialachán (AE) 2024/1263, mar a comhaontaíodh leis an gCoimisiún i bhfianaise na gcúiseanna a sholáthair an Pholainn.

An próiseas sula gcuirtear an plean isteach

An 21 Meitheamh 2024, sheol an Coimisiún, de réir Airteagal 9 de Rialachán (AE) 2024/1263, an chonair thagartha[5] chuig an bPolainn. D'fhoilsigh an Coimisiún an chonair thagartha an 9 Deireadh Fómhair 2024[6]. Is conair thagartha í atá rioscabhunaithe agus áirithítear léi, faoi dheireadh na tréimhse coigeartaithe fhioscaigh agus in éagmais bearta buiséadacha breise tar éis na tréimhse coigeartúcháin, go mbeidh an fiachas rialtais ghinearálta ar chonair inchreidte anuas nó go bhfanfaidh sé ar leibhéil stuama sa mheántéarma, agus go dtabharfar an t-easnamh rialtais ghinearálta faoi bhun 3 % de OTI i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin agus go gcoinneofar é faoi bhun an luacha tagartha sin

---

an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, (iv) ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár arna gcistiú ag an Aontas, (v) ar ghnéithe timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus (vi) ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

5 Cuimsítear le réamhthreoir a tarchuireadh chuig na Ballstáit agus chuig an gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais conairí le síneadh a chur leis an tréimhse choigeartúcháin agus gan é (lena gcumhdaítear 4 bliana agus 7 mbliana, faoi seach). Áirítear ann freisin na príomhchoinníollacha tosaigh agus na toimhdí bunúsacha a úsáidtear i gcreat réamh-mheasta fiachais rialtais mheántéarmaigh an Choimisiúin Eorpaigh. Ríomhadh an chonair thagartha ar bhonn na modheolaíochta a thuairiscítear i dTuarascáil Faireacháin an Choimisiúin ar Inbhuanaitheacht Fiachais 2023 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-stainability-monitor-2023_ga). Tá sé bunaithe ar Réamhaisnéis Earrach 2024 ón gCoimisiún Eorpach agus ar a shíneadh meántéarmach suas le 2033, agus tá costais fhadtéarmacha fáis agus aosaithe OTI i gcomhréir le Tuarascáil chomhpháirteach 2024 ón gCoimisiún agus ón gComhairle maidir le hAosú (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#poland

sa mheántéarma. Sainmhínítear an meántéarma mar an tréimhse 10 mbliana tar éis dheireadh na tréimhse coigeartúcháin. I gcomhréir le hAirteagal 6, pointe (d), agus le hAirteagail 7 agus 8 de Rialachán (AE) 2024/1263, tá an chonair thagartha comhsheasmhach freisin leis an tagarmharc easnaimh, leis an mbeart coimirce maidir le hinbhuanaitheacht fiachais, leis an mbeart coimirce maidir le hathléimneacht easnaimh. I gconair thagartha na Polainne, leagtar amach nár cheart fás níos mó ná na luachanna arna soláthar i dTábla 1 a theacht ar ghlanchaiteachas, agus sin bunaithe ar thoimhdí an Choimisiúin agus ar thréimhse choigeartúcháin 4 bliana a chur san áireamh. Comhfhreagraíonn sin do mheánfhás glanchaiteachais 4,5 % le linn na tréimhse coigeartúcháin (2025-2028).

Tábla 1: Conair thagartha arna soláthar ag an gCoimisiún don Pholainn an 21 Meitheamh 2024

	2025	2026	2027	2028	Meán 2025-2028
Uasfhás glanchaiteachais (bliantúil, %)	5,3	4,6	4,2	3,9	4,5

Foinse: Ríomhanna an Choimisiúin.

I gcomhréir le hAirteagal 12 de Rialachán (AE) 2024/1263, chuaigh an Pholainn agus an Coimisiún i mbun idirphlé teicniúil ó mhí an Mheithimh go mí Dheireadh Fómhair 2024. Bhí an t-idirphlé dírithe ar an gconair ghlanchaiteachais atá beartaithe ag an bPolainn agus ar na toimhdí bunúsacha a bhaineann léi (aschur féideartha, rátaí úis, díbhoilsceoir praghsanna OTI agus iolraitheoirí fioscacha go háirithe), imeacht ón gcoimirce maidir le siarchoinneáil a chosc chomh maith leis na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí atá beartaithe a thabhairt i gcrích lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus thosaíochtaí coiteanna an Aontais maidir leis an aistriú cóir glas agus digiteach, an athléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch, an tslándáil fuinnimh agus méadú na gcumas cosanta.

De réir na faisnéise a chuir an Pholainn ar fáil ina plean, níor tharla próiseas comhairliúcháin le páirtithe leasmhara náisiúnta ábhartha (lena n-áirítear comhpháirtithe sóisialta) sular cuireadh isteach é mar a fhoráiltear in Airteagal 11(3) de Rialachán (AE) 2024/1263, i gcomhréir leis na forálacha idirthréimhseacha dá bhforáiltear in Airteagal 36(1), pointe (c), de Rialachán (AE) 2024/1263. An tráth céanna, de réir na faisnéise a chuir an Pholainn ar fáil ina plean, i mí Mheán Fómhair 2024, chuaigh an Pholainn i mbun plé maidir leis na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí atá beartaithe le hionadaithe na sochaí sibhialta agus le comhpháirtithe sóisialta faoi chuimsiú an ‘Ghrúpa um an Seimeastar Eorpach’ náisiúnta.

Próisis ghaolmhara eile

An 26 Iúil 2024, shuigh an Chomhairle gur ann d’easnamh iomarcach sa Pholainn mar gheall ar neamhchomhlíonadh an chritéir easnaimh[7]. Tá an Moladh seo i gcomhthráth leis an Moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE d’fhonn deireadh a chur le heasnamh rialtais iomarcach sa Pholainn[8]. Le glacadh comhuaineach na moltaí sin, moltaí atá saincheaptha don aistriú chuig an gcreat nua rialachais eacnamaíoch agus a bhfuil údar leis ina leith sin, áirithítear comhsheasmhacht idir na conairí coigeartúcháin atá molta.

7 https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2133/oj

8 Moladh le haghaidh Moladh ón gComhairle d’fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach sa Pholainn, 26.11.2024, COM(2024)956 final.

An 21 Deireadh Fómhair 2024, chuir an Chomhairle sraith moltaí tírshonracha faoi bhráid na Polainne i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh[9].

ACHOIMRE AR AN BPLEAN AGUS MEASÚNÚ AN CHOIMISIÚIN AIR SIN

I gcomhréir le hAirteagal 16 de Rialachán (AE) 2024/1263, rinne an Coimisiún measúnú ar an bplean mar a leanas:

Comhthéacs: an staid agus an t-ionchas maicreacnamaíoch agus fioscach

Tháinig méadú 0.1 % ar ghníomhaíocht eacnamaíoch sa Pholainn in 2023, mar gheall ar ghlan-onnmhairí dearfacha agus infheistíocht bhuacach, agus rannchuidigh fardail agus tomhaltas príobháideach go diúltach. De réir Réamhaisnéis Fhómhar 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go dtiocfaidh fás 3.0 % ar an ngeilleagar in 2024, de dhroim tomhaltas láidir príobháideach agus poiblí chomh maith le rannchuidiú dearfach ón infheistíocht. In 2025, tiocfaidh méadú 3.6 % ar fhíor-OTI, toisc go bhfuil fás an tomhaltais láidir i gcónaí, agus cuirfear dlús leis an infheistíocht. In 2026, meastar go dtiocfaidh méadú 3.1 % ar fhíor-OTI, le ranníocaíochtaí dearfacha ó thomhaltas príobháideach agus poiblí chomh maith le hinfheistíocht. Le linn na tréimhse réamhaisnéise (i.e. 2024-2026), meastar go bhfásfaidh OTI féideartha sa Pholainn beagán faoi bhun 3 %, rud atá níos laige ná mar a bhí sna blianta roimhe sin, arna spreagadh ag ranníocaíocht saothair níos ísle. Ba é 2,8 % an ráta dífhostaíochta in 2023, agus réamh-mheasann an Coimisiún gurb é 2,9 % a bheidh ann in 2024 agus 2,8 % in 2025 agus 2,7 % in 2026. Réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú ar an mboilsciú (díbhoilsceoir OTI) ó 9.5 % in 2023 go 3.9 % in 2024 agus go sroichfidh sé 4.6 % in 2025 agus 3.0 % in 2026.

Maidir le forbairtí fioscacha, in 2023 is é a bhí in easnamh rialtais ghinearálta na Polainne 5,3 % de OTI. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, sroichfidh sé 5,8 % de OTI in 2024 agus laghdóidh sé go 5,6 % de OTI in 2025 agus, ar an mbonn nach mbeidh aon athrú beartais ann, laghdóidh sé go dtí 5,3 % in 2026. Áirítear i Réamhaisnéis Fhómhar 2024 ón gCoimisiún Eorpach dréachtbhuiséad na Polainne le haghaidh 2025 a mhol an rialtas don pharlaimint náisiúnta i mí Mheán Fómhair. Ba é 49,7 % de OTI an fiachas rialtais ghinearálta ag deireadh 2023. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go méadóidh an cóimheas fiachais go 54,7 % de OTI ag deireadh 2024. Réamh-mheastar go méadóidh sé go 58,9 % de OTI ag deireadh 2025 agus 62,4 % ag deireadh 2026. Sa réamhaisnéis fhioscach ón gCoimisiún, ní bhreithnítear na gealltanais bheartais sna pleananna meántéarmacha go dtí go mbíonn gníomhaíochtaí beartais coincréiteacha, a fhógraítear go hinchreidte agus a shonraítear go leormhaith, mar bhonn taca fúthu.

Conair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí maicreacnamaíocha sa phlean

Le plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta na Polainne cumhdaítear an tréimhse 2025-2028 agus cuirtear coigeartú fioscach i láthair thar thréimhse 4 bliana.

Tá an fhaisnéis uile a cheanglaítear le hAirteagal 13 de Rialachán (AE) 2024/1263 sa phlean.

Tá gealltanas sa phlean don chonair ghlanchaiteachais a léirítear i dTábla 2, a chomhfhreagraíonn do mheánfhás glanchaiteachais 4.5 % thar na blianta 2025-2028. An meánfhás glanchaiteachais arna thuairisciú sa phlean i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin (2025-2028), tá sé i gcomhréir, ar an mórgóir, leis[10] an meánfhás glanchaiteachais sa chonair

[9] Moladh ón gComhairle maidir le beartais eacnamaíocha, bhuiséadacha, fostaíochta agus struchtúracha na Polainne, nár foilsíodh fós.

[10] Níl an difríocht le feiceáil mar gheall ar shlánú.

thagartha arna tarchur ag an gCoimisiún an 21 Meitheamh 2024. Glactar leis sa phlean go dtiocfaidh laghdú ar fhás OTI féideartha ó 3.2 % in 2024 agus 3.3 % in 2025 go 1.6 % in 2028. Ina theannta sin, meastar sa phlean go dtiocfaidh méadú ar ráta fáis an díbhoilsceora OTI ó 3.6 % in 2024 go 5.0 % in 2025, agus ansin go laghdóidh sé de réir a chéile go 4.7 % in 2026, 4.3 % in 2027 agus 4.0 % in 2028.

Tábla 2: An chonair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí i bplean na Polainne

	2024	2025	2026	2027	2028	Meánfhás i gcaitheamh thréimhse bhailíochta an phlean 2025-2028
Fás glanchaiteachais (ar bhonn bliantúil, %)	12,5	6,3	4,4	4,0	3,5	4,5
Fás glanchaiteachais (ar bhonn carnach, ón mbonnbhliain 2023, %)	12,5	19,6	24,9	29,9	34,4	n.a.
Fás OTI féideartha (%)	3,2	3,3	2,0	1,7	1,6	2,2
Boilsciú (fás díbhoilsceora OTI) (%)	3,6	5,0	4,7	4,3	4,0	4,5

Foinse: Plean fioscach struchtúrach meántéarmach na Polainne agus ríomhanna an Choimisiúin.

Impleachtaí ghealltanais ghlanchaiteachais an phlean maidir le fiachas ginearálta an rialtais

Dá dtiocfadh an chonair ghlanchaiteachais a gealladh sa phlean agus na toimhdí bunúsacha chun cinn, mhéadódh fiachas ginearálta an rialtais, de réir an phlean, ó 54.6 % in 2024 go 61.3 % de OTI in 2027 agus laghdódh sé go 61.2 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028), de réir an tábla seo a leanas. Tar éis an choigeartaithe, sa mheántéarma (i.e. go dtí 2038), meastar go leanfaidh an cóimheas fiachais de bheith ag laghdú de réir an phlean, go 52.8 % de OTI faoi 2038. Dá bhrí sin, de réir an phlean, thabharfaí an fiachas rialtais ghinearálta faoi bhun luach tagartha an Chonartha, is é sin 60 % de OTI, sa mheántéarma. Tá sé sin inchreidte bunaithe ar thoimhdí an phlean, ós rud é go réamh-mheastar go bhfanfadh an fiachas faoi bhun 60 % de OTI faoi 2038 de réir gach tástála struis cinnteachaíche in Anailís an Choimisiúin ar Inbhuanaitheacht Fiachais. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, maidir leis an gconair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean, tá sí comhsheasmhach leis an gceanglas maidir leis an bhfiachas mar a leagtar amach in Airteagal 6, pointe (a) agus in Airteagal 16(2) de Rialachán (AE) 2024/1263.

Tábla 3: Forbairtí maidir le fiachas rialtais ghinearálta agus comhardú rialtais ghinearálta i bplean na Polainne

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Fiachas rialtais (% de OTI)	49,6	54,6	58,4	60,9	61,3	61,2	52,8
Comhardú rialtais (% de OTI)	-5,1	-5,7	-5,5	-4,5	-3,7	-2,9	-2,0

Foinse: Plean struchtúrach fioscach meántéarmach na Polainne.

Impleachtaí ghealltanais ghlanchaiteachais an phlean maidir le comhardú an rialtais ghinearálta

Bunaithe ar chonair ghlanchaiteachais agus ar thoimhdí an phlean, laghdódh easnamh ginearálta an rialtais de réir a chéile ó 5.7 % de OTI in 2024 go 2.9 % de OTI in 2028. Dá bhrí sin, de réir an phlean, ní sháródh an comhardú rialtais ghinearálta an luach tagartha 3 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028). Ina theannta sin, sna 10 mbliana tar éis na tréimhse coigeartúcháin (i.e. go dtí 2038), ní sháródh an t-easnamh rialtais 3 % de OTI. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, maidir leis an gconair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean tá sí comhsheasmhach leis an gceanglas maidir leis an easnamh mar a leagtar amach in Airteagal 6, pointe (b), agus in Airteagal 16(2) de Rialachán (AE) 2024/1263.

Próifíl ama an choigeartaithe fhioscaigh

Próifíl ama an choigeartaithe fhioscaigh, arna tomhas mar an t-athrú ar an gcomhardú príomha struchtúrach, mar a thuairiscítear sa phlean, déantar í a chúl-ualú ó 2025 go 2026-2028 i gcomparáid leis an gconair líneach dá dtagraítear mar riail faoi Airteagal 6, pointe (c), de Rialachán (AE) 2024/1263. De réir an phlean, tá bonn cirt leis an diall sin ón gcoimirce gan chúl-ualú faoin bhforáil idirthréimhseach in Airteagal 36(1), pointe (e) de Rialachán (AE) 2024/1263 de bharr an chaiteachais níos airde arna mhaoiniú le hiasachtaí RRF agus le cómhaoiniú chistí an Aontais in 2025 (a mheastar a mhéadóidh 0.16 % agus 0.03 % de OTI faoi seach), chomh maith leis an méadú ar infheistíocht i réimse na cosanta in 2025 (atá beartaithe a mhéadú 0.25 % de OTI). Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, maidir leis an gconair ghlanchaiteachais a chuirtear ar aghaidh sa phlean, tá sí comhsheasmhach leis an gclásal i dtaca leis an gcoimirce maidir le siarchoinneáil a chosc a leagtar amach in Airteagal 6, pointe (c), agus san fhoráil idirthréimhseach in Airteagal 36(1), pointe (e), de Rialachán (AE) 2024/1263.

Tábla 4: Forbairtí maidir le comhardú príomha struchtúrach i bplean na Polainne

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Comhardú príomha struchtúrach (% de OTI)	-2,5	-2,9	-2,6	-1,5	-0,5	0,4
Athrú ar an gcomhardú príomha struchtúrach (pc.)	n.a.	-0,4	0,3	1,1	1,0	1,0

Foinse: Plean struchtúrach fioscach meántéarmach na Polainne.

Comhsheasmhacht an phlean leis an nós imeachta um easnamh iomarcach

Tá an chonair ghlanchaiteachais a leagtar amach sa phlean i gcomhréir leis na ceanglais faoin nós imeachta um easnamh iomarcach (go háirithe leis an gcoigeartú struchtúrach bliantúil íosta a bhunaítear in Airteagal 3(4), an tríú fomhír de Rialachán (CE) 1467/97 ón gComhairle, tar éis an méadú atá beartaithe ar infheistíocht cosanta a mheas mar thoisc ábhartha).

Comhsheasmhacht an phlean leis an gcoimirce athléimneachta easnaimh

An ceanglas maidir leis an gcuid choisctheach a leagtar amach in Airteagal 8 de Rialachán (AE) 2024/1263 maidir leis an gcoimirce athléimneachta easnaimh, arb é is aidhm dó corrlach coiteann a sholáthar i gcoibhneas leis an luach tagartha easnaimh 3 % de OTI, níl feidhm aige

maidir leis an bPolainn ós rud é go bhfuil sé beartaithe an t-easnamh a thabhairt faoi bhun 3 % de OTI sa bhliain dheireanach den tréimhse choigeartaithe amháin.

Comhsheasmhacht an phlean leis an gcoimirce inbhuanaitheachta fiachais

De réir an phlean, beidh an fiachas rialtais ghinearálta idir 60 % agus 90 % de OTI idir 2026 agus 2028. Mar sin féin, ós rud é, de réir an phlean, go rachadh an t-easnamh rialtais faoi bhun 3 % de OTI in 2028, rud a d'fhágfadh go n-aisghairfí an cinneadh lena suífí go raibh easnamh iomarcach ann sa bhliain tar éis dheireadh na tréimhse coigeartúcháin, níl feidhm ag an gcoimirce inbhuanaitheachta fiachais le linn na tréimhse a chumhdaítear leis an bplean.

Toimhdí maicreacnamaíocha an phlean

Tá an plean bunaithe ar shraith toimhdí atá éagsúil leis na toimhdí ón gCoimisiún a tarchuireadh chuig an bPolainn an 21 Meitheamh 2024. Go háirithe, úsáidtear toimhdí éagsúla sa phlean le haghaidh naoi n-athróg, eadhon an túsphointe (comhardú ginearálta rialtais in 2024), fás OTI féideartha, díbhoilsceoir OTI in 2024 agus 2025, fíorfhás OTI in 2024 agus 2025, rátaí úis, struchtúr fiachais, iolraitheoir fioscach, coigeartuithe sreafa stoic, agus tá próifíl choigeartaithe chúl-ualaithe ann. Tugtar measúnú ar na difríochtaí sin thíos. Liostaítear thíos na difríochtaí idir na toimhdí a bhfuil an tionchar is mó acu ar an meánfhás glanchaiteachais, mar aon le measúnú ar gach difríocht idir na toimhdí a bhreithnítear ina haonar.

Glactar leis sa phlean go bhfuil seasamh tosaigh níos measa ann i gcomparáid le toimhde an Choimisiúin. Ba é -2.6 % de OTI an comhardú príomha struchtúrach sa réamhthreoir agus is é -2.9 % de OTI an méid sin sa phlean. Léiríonn an comhardú príomha struchtúrach níos ísle sa phlean toradh buiséadach níos measa sa chéad trí ráithe de 2024 mar gheall ar olltoradh ioncaim níos ísle ná mar a bhí coinne leis, go háirithe ó CBL agus ó cháin ioncaim chorparáide, chomh maith le caiteachas níos airde ná mar a bhí coinne leis. Dá bhrí sin, meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin agus rannchuidíonn sí le meánfhás glanchaiteachais níos ísle le linn na tréimhse coigeartúcháin sa phlean ná mar atá de réir thoimhdí an Choimisiúin.

Glactar leis sa phlean go sroichfidh díbhoilsceoir OTI 3.6 % in 2024, 5.0 % in 2025, 4.7 % in 2026, 4.3 % in 2027, agus 4.0 % in 2028. Rannchuidíonn sin le meánfhás glanchaiteachais is airde i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin sa phlean ná mar atá de réir thoimhdí an Choimisiúin. Sa réamhthreoir, thuar an Coimisiún díbhoilsceoir OTI 4.5 % in 2024 agus 4.2 % in 2025. Léiríonn an difríocht idir an plean agus an réamhthreoir an amlíne athbhreithnithe chun deireadh iomlán a chur de réir a chéile le bearta tacaíochta fuinnimh, ar glacadh leis roimhe seo go dtarlódh sé i mí Iúil 2024, ach a gcuirtear moill air go dtí mí Eanáir 2025 de réir reachtaíocht na Polainne atá ann cheana mar a mhínítear sa phlean agus i gcomhréir le réamhaisnéis Fhómhar 2024 ón gCoimisiún freisin. Tá réamh-mheastacháin fáis díbhoilsceoirí OTI do na blianta atá fágtha den phlean beagán faoi bhun an méid a thabharfadh riail an chóineasaithe mheántéarmaigh ón luach tosaigh níos airde le haghaidh 2025 le tuiscint. Ar an iomlán, meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin.

Glactar leis sa phlean go sroichfidh rátaí úis intuigthe ainmniúla 4.9 % in 2024, 5.2 % in 2025, 4.6 % in 2026, 4.5 % in 2027, agus 4.4 % in 2028. Rannchuidíonn sin le meánfhás glanchaiteachais is airde i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin sa phlean ná mar atá de réir thoimhdí an Choimisiúin. Toimhdíodh i réamhthreoir an Choimisiúin go mbeadh rátaí úis intuigthe

ainmniúla 4.8 % ann in 2024, 4.8 % in 2025, 5.1 % in 2026, 5.2 % in 2027, agus 5.4 % in 2028. Léiríonn rátaí úis ainmniúla intuigthe níos ísle an phlean rátaí úis níos ísle sa mhargadh, sciar níos airde fiachais le rátaí úis gearrthéarmacha sa mhargadh chun méid suntasach an fhiachais fhadtéarmaigh a eisítear le rátaí úis athraitheacha a léiriú, maolú ionchasach ar rátaí beartais an bhainc ceannais ó 2025 agus aibíocht an-ghearr fhiachas poiblí na Polainne. Ar an iomlán, meastar go bhfuil údar cuí le toimhde an phlean trí úsáid a bhaint as sonraí margaidh níos déanaí, dianscaoileadh fiachais níos gráinní agus tosca tírshonracha atá ábhartha do réamh-mheastacháin fiachais.

Mar a luadh thuas, glactar le próifíl ama den choigeartú fioscach sa phlean, arna tomhas mar an t-athrú ar an gcomhardú príomha struchtúrach, a dhéantar a chúl-ualú go 2026-2028. Rannchuidíonn sin le meánfhás glanchaiteachais is ísle i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin sa phlean ná mar atá de réir thoimhdí an Choimisiúin. Is iad na cúiseanna a liostaítear in aithris 19 is cúis leis an difríocht sin. An tráth céanna, an ráta fáis glanchaiteachais in 2025, a bhfuil gealltanas tugtha ag an bPolainn ina leith, tugann sé le tuiscint go dtiocfaidh feabhas níos mó ar an gcomhardú príomha struchtúrach in 2025 ná mar a léirítear sa phlean bunaithe ar chreat réamh-mheasta fiachais rialtais mheántéarmaigh an Choimisiúin Eorpaigh. Dá réir sin, meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin.

Tríd is tríd, le tionchar na dtoimhdí a bhfuil údar cuí leo, neodraítear tionchar na staide fioscaí tosaigh is measa ar an meánfhás glanchaiteachais. Cé nach bhfuil na difríochtaí eile i dtoimhdí comhsheasmhach i gcónaí leis an gcreat coiteann um anailís ar inbhuanaitheacht an fhiachais, níl tionchar suntasach acu ar an meánfhás glanchaiteachais i gcomparáid le toimhdí an Choimisiúin. An measúnú thuas ar thoimhdí an phlean, cuirfidh an Coimisiún san áireamh é i measúnuithe amach anseo ar chomhlíontacht leis an gconair ghlanchaiteachais.

Straitéis fhioscach sa phlean

De réir na straitéise fioscaí táscaí sa phlean, déanfar na gealltanais maidir le glanchaiteachas a thabhairt i gcrích trí bhíthin smacht ar chaiteachas agus méaduithe lánroghnacha ar ioncam araon. An comhdhlúthú fioscach atá beartaithe in 2025, tá sé bunaithe ar an gcaiteachas agus ar na hioncaim atá beartaithe a áirítear i ndréachtbhuiséad 2025. Áirítear leis sin tionchar fioscach na dtairseach cánach ioncaim phearsanta sheasta, méaduithe ar dhleachtanna máil, cealú an ráta CBL níos ísle ar bhia, aistarraingt beart tacaíochta fuinnimh ar cuireadh síneadh leo go dtí deireadh 2024 agus reo luach ainmniúil roinnt sochar sóisialta (lena n-áirítear cláir Teaghlaigh 800 Plus agus Tuismitheoirí Gníomhacha). Sna 3 bliana ina dhiaidh sin den phlean, tá an comhdhlúthú fioscach le baint amach trí bhearta ar thaobh an ioncaim agus an chaiteachais araon, agus thart ar ranníocaíochtaí comhionanna ó gach taobh. In 2026-2028, áirítear ar na príomhbhearta ioncaim leanúint de thairseacha ainmniúla le haghaidh cáin ioncaim phearsanta a reo agus dleachtanna máil ar alcól agus tobac a mhéadú. Ó thaobh an chaiteachais de, is iad na príomhbhearta teorainn a chur le leibhéil ainmniúla thomhaltas idirmheánach an rialtais agus le leibhéil ainmniúla sochar slándála sóisialta gan pinsin a áireamh. Tá sonraíocht na mbeart beartais atá le glacadh le deimhniú nó le coigeartú agus le cainníochtú sna buiséid bhliantúla. Ag tráth céanna, tá rioscaí ann maidir le cur chun feidhme na straitéise fioscaí táscaí sa phlean, rioscaí a eascraíonn as rioscaí do na toimhdí maicreacnamaíocha atá mar bhonn taca faoin bplean agus na riachtanais chaiteachais mhéadaitheacha ar chosaint, rud a d'fhéadfadh srian ar ítimí eile glanchaiteachais a bheith i gceist leis. Sa bhuiséad a chuir an rialtas os comhair na parlaiminte náisiúnta i mí Mheán Fómhair 2024 le haghaidh 2025, sonraítear na gníomhaíochtaí beartais trína mbainfear amach an gealltanas glanchaiteachais le haghaidh 2025.

Cuspóirí athchóirithe agus infheistíochta sa phlean lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus lena dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais

Tugtar tuairisc sa phlean ar chuspóirí beartais a bhaineann le hathchóirithe agus infheistíochtaí eile chun freagairt do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe na moltaí tírshonracha, agus chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Áirítear sa phlean ceithre athchóiriú agus infheistíocht déag lena dtugtar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais, agus faigheann aon cheann déag díobh tacaíocht airgeadais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus sé cinn acu ó chistí an bheartais chomhtháthaithe.

Maidir leis an gcomhthosaíocht a bhaineann le haistriú cothrom glas agus digiteach, lena n-áirítear na cuspóirí aeráide a leagtar amach i Rialachán (AE) 2021/1119, áirítear sa phlean infheistíochtaí in idirlíon ardluais, róbatú agus digitiú gnólachtaí, claochlú digiteach gnólachtaí trí néalríomhaireacht a úsáid chomh maith le hathchóirithe a bhaineann leis an gclaochlú glas i limistéir uirbeacha agus cáilíocht an uisce le hól ag an duine agus infheistíocht in úsáid inbhuanaithe acmhainní uisce. Tá sé beartaithe leis na bearta sin aghaidh a thabhairt ar na dúshláin arna sainaithint leis na moltaí tírshonracha, go háirithe na dúshláin sin a thagraíonn do dhigitiú gnólachtaí (a mholtar in 2024 agus 2022), nuálaíochtaí (2022 agus 2019) chomh maith le hacmhainní uisce (2024). Ní fhreagraíonn na bearta a roghnaigh an Pholainn sa phlean do na moltaí tírshonracha a bhaineann le scileanna glasa (2023), scileanna digiteacha (2022 agus 2020), foghlaim aosach (2022), infheistíochtaí príobháideacha (2020) chomh maith le digitiú an riaracháin phoiblí (2022).

Maidir le tosaíocht choiteann na hathléimneachta sóisialta agus eacnamaíche, lena n-áirítear Colún Eorpach na gCeart Sóisialta, áirítear sa phlean athchóiriú a mheastar a chothóidh nuálaíocht agus iomaíochas an gheilleagair trí mhaoin thionsclaíoch a chosaint ar bhealach níos láidre, bearta lena bhfeabhsófar rochtain ar sholáthar poiblí do ghnólachtaí beaga agus meánmhéide chomh maith le hathchóiriú ar an gcóras cúraim fhadtéarmaigh. Tá sé beartaithe leis na bearta sin aghaidh a thabhairt ar na dúshláin arna sainaithint ag na moltaí tírshonracha, go háirithe na dúshláin sin a thagraíonn do chúram fadtéarmach (a mholtar in 2024, 2022 agus 2019) chomh maith leis an soláthar poiblí (2024). Ní fhreagraíonn na bearta a roghnaigh an Pholainn sa phlean do na moltaí tírshonracha a bhaineann le feabhas a chur ar éifeachtúlacht an chaiteachais phoiblí (2024, 2023, 2022, 2020 agus 2019), díriú níos fearr ar shochair shóisialta (2024, 2023, 2022 agus 2020), leordhóthanacht agus inbhuanaitheacht chóras na bpinsean amach anseo a áirithiú (2024, 2023, 2022 agus 2019), athléimneacht, inrochtaineacht agus éifeachtacht an chórais sláinte a fheabhsú (2022, 2020 agus 2019), comhairliúcháin phoiblí agus rannpháirtíocht na gcomhpháirtithe sóisialta a fheabhsú (2022, 2020 agus 2019), oideachas ardcháilíochta agus cuimsitheach a áirithiú (2022 agus 2019), deireadh a chur le bacainní ar chineálacha fostaíochta níos buaine, lena n-áirítear conarthaí dlí shibhialta a chur faoi réir ranníocaíocht slándála sóisialta (2022 agus 2019), rannpháirtíocht grúpaí faoi ghannionadaíocht sa mhargadh saothair (2024, 2022 agus 2019) chomh maith le rochtain ar chúram leanaí a fheabhsú (2022 agus 2019).

Maidir le tosaíocht choiteann na slándála fuinnimh, áirítear sa phlean athchóiriú ar fhuinneamh gaoithe chomh maith le hinfheistíochtaí i bhfeirmeacha gaoithe amach ón gcósta, córais stórála fuinnimh, teicneolaíochtaí hidrigine, bonneagar fuinnimh chomh maith le bearta tacaíochta éifeachtúlachta fuinnimh agus fuinnimh in-athnuaite. Tá sé beartaithe leis na bearta sin aghaidh a thabhairt ar na dúshláin a sainaithníodh sna moltaí tírshonracha, go háirithe na dúshláin sin a thagraíonn do théamh ceantair (a mholtar in 2024), d'fhuinneamh in-athnuaite agus d'éifeachtúlacht fuinnimh (2023 agus 2022) agus do bhonneagar fuinnimh (2019). Ní

fhreagraíonn na bearta a roghnaigh an Pholainn sa phlean do na moltaí tírshonracha a bhaineann le hiompar inbhuanaithe (2023, 2022, 2020 agus 2019).

Maidir le comhthosaíocht na gcumas cosanta, áirítear sa phlean faisnéis maidir le hinfheistíochtaí chun cumas cosanta na Polainne a neartú, a chuirtear i láthair i gcomhthéacs an Aontais agus ECAT. Tiocfaidh méadú ar an gcaiteachas ar chosaint ó 2.6 % de OTI in 2024 go 2.8 % de OTI in 2025, lena n-áirítear méadú 0.25 pointe céatadáin ar infheistíochtaí míleata (ó 0.7 % de OTI go 0.9 % de OTI, faoi seach). Sna blianta ina dhiaidh sin den tréimhse choigeartaithe, tá an caiteachas ar chosaint le bheith cothrom le 3 % de OTI ar a laghad (i dtéarmaí airgid thirim) mar a cheanglaítear leis an dlí náisiúnta.

Cuirtear faisnéis ar fáil sa phlean maidir le comhsheasmhacht agus, i gcás inarb iomchuí, comhlántacht le cistí an bheartais chomhtháthaithe agus le plean téarnaimh agus athléimneachta (RRP) na Polainne. Maoinítear an chuid cheannasach de na bearta a áirítear sa phlean le cistí an phlean téarnaimh agus athléimneachta. Is iad na bearta nach mbaineann leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta na bearta sin a bhaineann le maoin thionsclaíoch a chosaint, soláthar poiblí agus uisce le hól ag an duine a fheabhsú. Ina theannta sin, baineann sé bheart tairbhe de mhaoiniú chistí an bheartais chomhtháthaithe.

Tugtar forléargas sa phlean ar riachtanais infheistíochta poiblí na Polainne a bhaineann le tosaíochtaí coiteanna an Aontais. Maidir le haistriú cothrom glas agus digiteach chomh maith le slándáil fuinnimh, taispeánann an plean torthaí na tuarascála 'Todhchaí an iomaíochais Eorpaigh'[11], ina gcuirtear i dtábhacht an gá atá le hinfheistíochtaí chun praghsanna fuinnimh a ísliú, lena n-áirítear trí infheistíochtaí RRP i dtáirgeadh agus i stóráil hidrigine in-athnuaite agus i bhfeirmeacha gaoithe a thógáil, chomh maith leis an ngá atá le scileanna digiteacha agus rochtain ar idirlíon ardluais a fheabhsú. Maidir le hathléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch, leagtar béim sa phlean ar an ngá atá le neamhspleáchas eacnamaíoch níos fearr a bhaint amach, lena n-áirítear trí shlándáil shlabhraí soláthair na bpríomh-amhábhar criticiúil agus na leathsheoltóirí criticiúla a áirithiú. Mínítear sa phlean freisin, i gcás roinnt beartas poiblí, lena n-áirítear beartas fuinnimh, sláinte, sóisialta agus oideachais, go bhfuil athbhreithniú ar athchóirithe agus ar infheistíochtaí ar siúl lena gcuirtear teorainn leis an raon feidhme chun measúnú níos beaichte a dhéanamh ar riachtanais infheistíochta go dtí 2028. Maidir le cumais chosanta a mhéadú, áirítear sa phlean méadú níos mó ná 2 % de OTI ar chaiteachas cosanta, i gcomhréir le gealltanais ECAT. Tagraítear sa phlean freisin do na dálaí seachtracha atá ag athrú, lena n-áirítear cogadh foghach na Rúise, agus tosaíochtaí straitéiseacha an Aontais atá ag teacht chun cinn agus na riachtanais infheistíochta a leanann as sin.

Conclúid mheasúnú an Choimisiúin

Ar an iomlán, tá an Coimisiún den tuairim go gcomhlíonann plean na Polainne ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263.

CONCLÚID FHORIOMLÁN

I gcomhréir le hAirteagal 17 de Rialachán (AE) 2024/1263, ba cheart don Chomhairle an chonair ghlanchaiteachais mar a leagtar amach sa phlean í a mholadh don Pholainn.

AG MOLADH LEIS SEO don Pholainn:

1. A áirithiú nach sáróidh an fás glanchaiteachais na huasmhéideanna a bhunaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Moladh seo.

[11] Draghi, M., '*The future of European competitiveness',* An Coimisiún Eorpach, Meán Fómhair 2024.

Ina theannta sin, iarrann an Chomhairle ar an bPolainn a áirithiú go dtabharfar i gcrích athchóirithe agus infheistíochtaí a chomhfhreagraíonn do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe sna moltaí tírshonracha, agus go dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais.

IARSCRÍBHINN I

Uasrátaí fáis an ghlanchaiteachais
(rátaí fáis bliantúla agus carnacha, i dtéarmaí ainmniúla)

an Pholainn

Blianta		2025	2026	2027	2028
Rátaí fáis (%)	Bliantúil	6,3	4,4	4,0	3,5
	Carnach (*)	19,6	24,9	29,9	34,4

(*) Ríomhtar na rátaí fáis carnacha trí tagairt don bhonnbhliain 2023.

Arna dhéanamh in Strasbourg,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán